

5. 1. 16 PRACOVNÍ VÝCHOVA

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět Pracovní výchova vychází ze vzdělávacího oboru Člověk a svět práce, postihuje široké spektrum pracovních činností a technologií, vede žáky k získání základních uživatelských dovedností v různých oborech lidské činnosti a přispívá k vytváření životní a profesní orientace žáků. Vzdělávací obsah předmětu vychází z konkrétních životních situací, v nichž žáci přicházejí do přímého kontaktu s lidskou činností a technikou v jejich rozmanitých podobách a širších souvislostech. Cíleně se zaměřuje na praktické (zejména manuální) pracovní dovednosti a návyky a doplňuje tak celé základní vzdělání o tuto důležitou složku nezbytnou pro uplatnění člověka v dalším životě a ve společnosti. Tím se odlišuje od ostatních vzdělávacích obsahů vyučovacích předmětů a je jejich určitou protiváhou.

Obsahové, časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu

Učební osnovy vyučovacího předmětu Pracovní výchova obsahují rozpracované konkretizované výstupy a učivo vzdělávací oblasti Člověk a svět práce RVP ZV. Na 1. stupni: práce s drobným materiálem, konstrukční činnosti, pěstitelské práce, příprava pokrmů. Na 2. stupni: práce s technickými materiály, pěstitelské práce a chovatelství, příprava pokrmů, svět práce. Žáci se učí pracovat s různými materiály a osvojují si základní pracovní dovednosti a návyky. Učí se plánovat, organizovat a hodnotit pracovní činnost samostatně i v týmu. Ve všech vyučovacích hodinách jsou soustavně vedeni k dodržování zásad bezpečnosti a hygieny při práci. Prostřednictvím vyučovacího předmětu Pracovní výchova žáci získávají nejen důležité základní pracovní návyky a dovednosti, ale také důležité informace ze sféry výkonu práce. To pro ně může být velkou pomocí při jejich rozhodování o jejich dalším studijním a profesním zaměření a volbě povolání.

Jednohodinové týdenní dotace vyučovacího předmětu Pracovní výchova lze ve vhodných případech organizovat „střídavě“ jako „dvouhodinovky“ 1/14 dnů v kombinaci s jiným vyučovacím předmětem s jednohodinovou týdenní dotací (např. s Výtvarnou výchovou apod.). Bez ohledu na charakter pracovních činností probíhá výuka vyučovacího předmětu Pracovní výchova ve stejném rozsahu pro chlapce i dívky. Dle počtu žáků a potřeb školy se mohou žáci v rámci jednoho ročníku rozdělovat případně slučovat v rámci více ročníků. Výuka probíhá z převážné části v odborných učebnách školy (školní zahrada, školní kuchyňka).

ŠVP ZV není naplňován v oblasti Člověk a svět práce a to v učivu 2. stupně, kterým je práce s technickými materiály a ručním náradím. Učebna školní dílny je vlivem zvýšené vlhkosti dlouhodobě v nevyhovujícím stavu (od 1. 9. 2016). Řešení je výhledově v řízení zřizovatele (opakovaně neschválená dotace).

Vyučovací předmět Pracovní výchova je povinný předmět, který se vyučuje v 1. až 9. ročníku v 1 hodinové týdenní dotaci. 5 hodin na 1. stupni a 4 hodiny na 2. stupni.

Výchovné a vzdělávací strategie předmětu

KOMPETENCE K UČENÍ

- Na praktických příkladech blízkých žákovi vysvětlujeme smysl a cíl učení a posilujeme pozitivní vztah k učení.
- Podporujeme samostatnost a tvořivost.
- Učíme žáky plánovat, organizovat a vyhodnocovat jejich činnosti.
- Ve výuce se zaměřujeme prioritně na „aktivní“ dovednosti, učivo používáme jako prostředek k jejich získání.
- Při hodnocení používáme ve zřetelné převaze prvky pozitivní motivace.
- Učíme trpělivosti, povzbuzujeme.

KOMPETENCE K ŘEŠENÍ PROBLÉMU

- Na modelových příkladech učíme žáky užívat různé algoritmy řešení problémů.
- Podporujeme různé přijatelné způsoby řešení problému.
- Podporujeme samostatnost, tvořivost a logické myšlení.
- Podporujeme využívání moderní techniky při řešení problémů.

KOMPETENCE KOMUNIKATIVNÍ

- Netolerujeme agresivní, hrubé, vulgární a nezdvořilé projevy chování.
- Vedeme žáky k tomu, aby otevřeně vyjadřovali svůj názor podpořený logickými argumenty.
- Vedeme žáky k pozitivnímu vnímání své školy, své obce, sebe a ostatních lidí.
- Vedeme žáky k pozitivní prezentaci a reprezentaci svojí osoby a svojí školy na veřejnosti.
- Důsledně vyžadujeme dodržování pravidel stanovených ve školním řádu

KOMPETENCE SOCIÁLNÍ A PERSONÁLNÍ

- Učíme žáky pracovat v týmech.
- Respektujeme společně dohodnutá pravidla.

KOMPETENCE OBČANSKÉ

- Netolerujeme sociálně patologické projevy chování (drogy, šikana, kriminalita mládeže).
- Netolerujeme projevy rasismu, xenofobie a nacionalismu.
- Netolerujeme agresivní, hrubé, vulgární a nezdvořilé projevy chování.
- Netolerujeme nekamarádské chování a odmítnutí požadované pomoci.
- Netolerujeme žádnou podobu (aktivní, pasivní, otevřenou, skrytou) podpory výše uvedených negativních jevů.
- Důsledně dbáme na dodržování pravidel chování ve škole, stanovených ve vnitřních normách školy.
- V rámci předmětu seznamujeme žáky s vhodnými právními normami.
- Vedeme žáky k aktivní ochraně jejich zdraví, a k ochraně životního prostředí.

KOMPETENCE PRACOVNÍ

- Vedeme žáky k pozitivnímu vztahu k práci. Žádnou práci netrestáme. Kvalitně odvedenou práci vždy pochválíme.
- Při výuce vytváříme podnětné a tvořivé pracovní prostředí. Měníme pracovní podmínky, žáky vedeme k adaptaci na nové pracovní podmínky.
- Důsledně žáky vedeme k dodržování vymezených pravidel, ochraně zdraví a k plnění svých povinností a závazků.
- Různými formami (exkurze, film, beseda apod.) seznamujeme žáky s různými profesemi – cíleně ujasňujeme představu žáků o reálné podobě jejich budoucího povolání a o volbě vhodného dalšího studia.
- Cíleně posilujeme (motivujeme) žáky k dosažení jimi vhodně zvoleného dalšího studia (budoucího povolání).

KOMPETENCE DIGITÁLNÍ

- Seznamujeme žáky s výhodami využívání video návodů při tvorbě vlastních výrobků,
- Podporujeme žáky při vytvoření video návodu vlastního výrobku nebo pokrmu.
- Vedeme žáky k tomu, aby vyhledávali pracovní postupy a návody (příprava pokrmů, péče o rostliny, práce s drobným materiálem, konstrukční činnosti) v doporučených online zdrojích.
- Motivujeme žáky k zaznamenávání výsledků pozorování přírody a pěstitelských pokusů s využitím digitálních technologií.
- Vedeme žáky k efektivnímu využívání digitálních technologií v souvislosti se světem práce, pracovními činnostmi, výběrem budoucího povolání a vzdělávací dráhy.
- Motivujeme žáky k využívání digitálních technologií a digitálních zdrojů k učení, osobnostnímu rozvoji, spolupráci a komunikaci v týmu.
- Prakticky seznamujeme žáky s možnostmi tvorby vlastního digitálního obsahu při realizaci a prezentaci projektů a (týmových) úkolů.